

KONCESIJE

OPREDELITEV KONCESIJE

Kaj je koncesija?

Koncesija je neke vrste **partnerstvo** med javnim sektorjem in (običajno) zasebnim podjetjem, ki ji prinaša dodano vrednost na določenem področju, denimo pri razvoju infrastrukture.

Koncesije se uporabljajo v sektorjih, ki **zadevajo kakovost življenja prebivalcev EU**.

Primeri: cestni in železniški prevoz, pristaniške in letališke storitve, vzdrževanje in upravljanje avtocest, ravnanje z odpadki, energetske in ogrevalne storitve, rekreacijski objekti in parkirišča.

S koncesijo se lahko **zasebni kapital in znanje uporabita za dopolnitev javnih sredstev**, omogoča tudi nove naložbe v javno infrastrukturo in storitve, ne da bi pri tem povečali javni dolg.

Kakšna je razlika med koncesijo in javnim naročilom?

Pri oddaji javnega naročila se podjetju plača določen znesek za izvedbo zahtevane gradnje ali storitve.

Primer: zasebno podjetje zgradi in upravlja avtoceste za fiksno ceno.

S koncesijo pa se podjetju vložek povrne predvsem z upravljanjem in izkoriščanjem gradnje ali storitve, izpostavljeno je tudi naložbenemu tveganju, tj. morebitni izgubi na naložbo.

Primer: zasebno podjetje zgradi in upravlja avtocesto, vložek se mu povrne s pobiranjem cestnin. Njegovo tveganje je, da takšen prihodek ne bo pokrtil celotne naložbe in drugih stroškov.

Kakšna tveganja so povezana s koncesijami?

IZKLJUČENA so tveganja, ki so sicer povezana z vsemi pogodbami, denimo:

- slabo upravljanje;
- neizpolnjevanje pogodbenih obveznosti;
- višja sila.

Kaj ni koncesija?

- **Licence in dovoljenja** – enostranski akti, s katerimi javni organ določi pogoje, pod katerimi lahko podjetja izvajajo določeno gospodarsko dejavnost.
- **Nepovratna sredstva in subvencije** – financiranje, ki ne zajema prenosa lastništva ali koristi od gradnje oziroma storitve na javni organ, ki je sredstva dodelil.
- **Zakupne pogodbe za javno lastnino ali zemljišča** – kadar javni organ določi samo splošne pogoje za uporabo nekaterih javnih virov, denimo zemljišč ali druge javne lastnine (npr. pomorskih pristanišč, pristanišč na celinskih vodah ali letališč), ne naroči pa konkretnih gradenj ali storitev.
- **Služnostne pravice prehoda** – uporaba javnih nepremičnin zaradi zagotavljanja ali upravljanja fiksnih linij ali omrežij za opravljanje javne storitve (npr. polaganje električne napeljave), pri čemer javni organi ne nalagajo obveznosti dobave ali nabave.
- **Sistemi svobodne izbire** – vsa podjetja, ki izpolnjujejo določene pogoje, lahko opravljajo določene dejavnosti (npr. sistemi potrošniške izbire ali storitvenih bonov).